

Percepcions i actituds de la població jove en el context de l'àrea metropolitana de Barcelona envers la prostitució i la pornografia.
Una iniciativa impulsada per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

Enllaç a l'informe complet

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

ESPAI DE RECURSOS
PER A DONES, INNOVACIÓ
I ECONOMIA FEMINISTA

BLANQUERNA
UNIVERSITAT RAMON LLULL

Facultat de Psicologia,
Ciències de l'Educació
i de l'Esport

Universitat
de les Illes Balears

Percepcions i actituds de la població jove en el context de l'àrea metropolitana de Barcelona envers la prostitució i la pornografia. Una iniciativa impulsada per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Directora de l'estudi

Dra. Berta Aznar Martínez

Equip d'investigació

Dra. Judith Lorente de Sanz

Sra. Paula Benedico Peydró

Dr. Lluís Ballester Brage

Sra. Sandra Sedano Colom

Equip tècnic

Sra. Maribel Cárdenas Jiménez

Sra. Júlia Mas Maresma

Sra. Inma Moraleda Pérez

Sra. Meritxell Cabezón i Arbat

Presentació de l'estudi i agraïments

Aquest estudi neix del compromís ferm de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet amb la igualtat real i efectiva entre dones i homes, amb la defensa dels drets, l'autonomia i la llibertat de les dones, i amb la prevenció i l'abordatge de totes les formes de violència masclista, especialment la violència sexual i l'explotació sexual. Aquest compromís institucional es concreta en una línia de treball sostinguda que té en La CIBA, com a Centre de Recursos per a les Dones i Espai Feminista de Santa Coloma de Gramenet, un espai central d'impuls, reflexió i acció pública. En coherència amb aquesta trajectòria, l'Ajuntament impulsa aquest projecte de recerca amb la voluntat de generar coneixement rigorós i útil per orientar polítiques públiques més eficaces, tant en l'àmbit local com metropolità.

L'estudi, promogut per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha estat desenvolupat pel Grup de Recerca Parella i Família (GRPF) i el Grup de Recerca en Pedagogia, Societat i Innovació amb el Suport de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (PSITIC) de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la Universitat Ramon Llull, amb la col·laboració de professorat investigador de la Universitat de les Illes Balears. Tot i que l'estudi ha estat impulsat des de l'àmbit municipal, el seu abast s'ha estès al conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona, fet que n'amplia la rellevància analítica i la capacitat d'incidència.

L'equip de recerca voldria agrair la implicació dels ajuntaments participants, així com de les institucions que n'han facilitat la difusió, per la seva col·laboració activa i el seu compromís al llarg de tot el procés. També volem reconèixer de manera especial la contribució de les persones expertes que han participat en el panell Delphi, la generositat de les quals ha estat fonamental per enriquir l'anàlisi i orientar les propostes de política pública. Finalment, expressem el nostre més sincer agraïment a totes les persones joves que han participat en l'estudi, perquè les seves respostes i aportacions han estat essencials per comprendre millor el fenomen analitzat i per avançar cap a polítiques públiques més justes, ajustades i eficaces.

ÍNDEX

Contextualització.....	9
INFORME I.....	11
Factors psicosocials que influeixen en les percepcions i actituds de la població jove envers la prostitució i la pornografia a l'àrea metropolitana de Barcelona.....	11
Introducció.....	11
Metodologia.....	12
Resultats.....	13
Interpretació dels resultats.....	16
Implicacions i recomanacions per a polítiques públiques.....	17
INFORME II.....	21
Mesures i polítiques d'igualtat promogudes pels ajuntaments de l'àrea metropolitana de Barcelona per eradicar l'explotació sexual de les dones.....	21
Introducció.....	21
Metodologia.....	22
Resultats.....	22
Interpretació dels resultats.....	26
Implicacions i recomanacions per a les polítiques públiques.....	28
INFORME III.....	31
Consulta a persones expertes sobre polítiques per fomentar una visió més crítica de l'explotació sexual en la població jove.....	31
Introducció.....	31
Metodologia.....	32
Resultats.....	33
Interpretació dels resultats.....	35
Implicacions i recomanacions per a les polítiques públiques.....	37
Conclusions i recomanacions finals.....	39
Referències bibliogràfiques.....	41

Contextualització

Aquest document recull els informes executius dels tres estudis desenvolupats en el marc del projecte d'investigació sobre les percepcions i actituds de la població jove envers la pornografia i la prostitució a l'àrea metropolitana de Barcelona, impulsat per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

El projecte neix de la voluntat institucional d'aprofundir en la comprensió de determinats fenòmens que tenen una incidència directa en la construcció de les relacions afectives i sexuals entre la població jove, així com en la reproducció de desigualtats de gènere i diverses formes de violència contra les dones. En aquest sentit, s'emmarca en el compromís sostingut de l'Ajuntament amb la promoció de la igualtat efectiva entre dones i homes i amb la prevenció i l'abordatge de les violències masclistes.

En els darrers anys, diversos indicadors han posat de manifest canvis significatius en els processos de socialització de la joventut, especialment en relació amb la sexualitat. L'expansió de les tecnologies digitals ha facilitat un accés precoç i generalitzat a continguts pornogràfics, sovint en absència de referents educatius que en permetin una interpretació crítica. Paral·lelament, s'han identificat transformacions en les percepcions sobre la desigualtat de gènere i en el posicionament davant les polítiques d'igualtat, que plantegen nous reptes per a l'acció pública.

En aquest context, el projecte parteix de la consideració de la pornografia i la prostitució com a fenòmens que no es poden entendre de manera neutra, sinó que s'inscriuen en dinàmiques de desigualtat de gènere i violència sexual. L'accés generalitzat a continguts pornogràfics i la presència social de la prostitució contribueixen a la configuració d'imaginari i pràctiques en què la desigualtat, la dominació i la manca de consentiment poden quedar normalitzades o no ser identificades com a formes de violència.

El projecte té com a objectiu generar evidència empírica que permeti analitzar aquestes dinàmiques de manera rigorosa i orientar el disseny de polítiques públiques ajustades a la realitat social actual. Per fer-ho, s'ha optat per una aproximació integral, que combina diferents metodologies i nivells d'anàlisi.

El document s'estructura en tres informes executius corresponents als tres estudis realitzats. El primer presenta els resultats d'un estudi quantitatiu centrat en els factors psicosocials que influeixen en les percepcions i actituds de la població jove envers la pornografia i la prostitució. El segon analitza, des d'una perspectiva qualitativa, les mesures i polítiques d'igualtat impulsades pels ajuntaments de l'àrea metropolitana de Barcelona en relació amb l'explotació sexual. El tercer recull la visió de persones expertes sobre les polítiques necessàries per fomentar una mirada crítica sobre aquestes realitats entre la població jove.

Els informes executius que es presenten no tenen com a finalitat reproduir de manera exhaustiva el contingut dels estudis complets, sinó sintetitzar-ne els resultats més rellevants i posar-los en relació amb les implicacions per a les polítiques públiques. En aquest sentit, es

tracta de documents orientats a facilitar la presa de decisions, amb una voluntat clara de contribuir al disseny d'estratègies eficaces en l'àmbit de la igualtat de gènere.

En conjunt, aquest document ofereix una visió articulada d'un fenomen complex, posant en relació les actituds de la població jove, l'acció institucional i el coneixement expert. Aquesta aproximació permet avançar cap a una comprensió més completa i cap a la definició de respostes públiques més ajustades als reptes actuals.

Per a una anàlisi detallada dels resultats, es pot accedir a l'informe complet mitjançant el codi QR que es presenta a continuació.

INFORME I

Factors psicosocials que influeixen en les percepcions i actituds de la població jove envers la prostitució i la pornografia a l'àrea metropolitana de Barcelona

Introducció

Aquest informe executiu presenta una síntesi analítica dels resultats de l'estudi quantitatiu sobre els factors psicosocials que influeixen en les percepcions i actituds de la població jove envers la pornografia i la prostitució a l'àrea metropolitana de Barcelona. El seu objectiu és oferir una lectura estructurada dels resultats més rellevants, orientada a la seva aplicació en el disseny i la implementació de polítiques públiques en l'àmbit de la igualtat de gènere i la prevenció de la violència sexual.

L'estudi parteix de la constatació que, en el context actual, els processos de socialització sexual de la població jove han experimentat transformacions significatives, especialment en relació amb el paper de l'entorn digital. L'accés generalitzat i precoç a continguts sexuals a través d'Internet ha modificat els canals tradicionals d'aprenentatge sobre la sexualitat, situant la pornografia en una posició central en la construcció d'imaginari, expectatives i pràctiques.

Aquestes dinàmiques no es poden entendre de manera aïllada, sinó que s'inscriuen en un context més ampli marcat per la persistència de desigualtats de gènere i per l'evolució de les actituds socials envers aquestes. En aquest sentit, diversos estudis recents han posat de manifest l'existència de discursos entre la població jove que tendeixen a relativitzar o qüestionar la desigualtat de gènere, així com una disminució en la identificació amb el feminisme, especialment entre els homes joves.

En paral·lel, el consum de pornografia ha experimentat un creixement notable en els darrers anys, amb edats d'inici cada vegada més primerenques i amb una elevada freqüència d'ús. Aquest consum es produeix, en molts casos, en absència d'una educació afectiva i sexual sistemàtica i feminista, fet que pot afavorir que aquests continguts esdevinguin una de les principals fonts de referència en la construcció de la sexualitat.

En aquest marc, l'anàlisi de les actituds envers la prostitució adquireix una rellevància específica, atès que aquestes no es poden desvincular dels processos de socialització esmentats ni dels imaginari construïts al voltant de la sexualitat, el consentiment i les relacions de poder. La relació entre pornografia i prostitució ha estat assenyalada per la literatura com un element clau per comprendre la normalització de determinades pràctiques i discursos misògins.

A partir d'aquest plantejament, l'estudi adopta una perspectiva psicosocial que permet analitzar de manera integrada diferents dimensions: la percepció de la desigualtat de gènere - a través de la consciència feminista, el sexisme i l'acceptació de la violència de gènere-, el consum de pornografia, l'actitud envers la prostitució, el paper de l'educació afectiva i sexual i la influència de les tecnologies digitals. Aquesta aproximació facilita la identificació de

patrons i factors associats que contribueixen a explicar les actituds de la població jove en aquest àmbit.

Aquest informe executiu recull els principals resultats de l'estudi i els presenta de manera estructurada, prioritzant aquells aspectes que tenen una major rellevància per a l'acció pública. En aquest sentit, no es tracta d'una reproducció exhaustiva de l'informe complet, sinó d'una síntesi orientada a facilitar la presa de decisions per part de responsables polítics i tècnics.

Metodologia

L'estudi es basa en una metodologia essencialment quantitativa que incorpora l'anàlisi qualitativa, orientada a analitzar els factors psicosocials associats a les percepcions i actituds de la població jove envers la pornografia i la prostitució. Aquest enfocament permet identificar patrons generals, relacions entre variables i diferències significatives entre grups, especialment en funció del sexe.

La mostra inicial va comptar amb la participació de 1.060 persones. Després d'un procés de depuració de les dades, la mostra final està formada per 827 persones joves residents a l'àrea metropolitana de Barcelona, amb edats compreses entre els 18 i els 29 anys.

Pel que fa a la seva composició, 496 participants són dones (60%) i 331 són homes (40%), fet que permet analitzar diferències rellevants en funció del sexe en relació amb les variables estudiades.

Des del punt de vista territorial, la mostra inclou població jove procedent de l'àrea metropolitana de Barcelona, estructurada en cinc grans àrees: el municipi de Barcelona i les zones del Besòs, el Delta, el Llobregat i el Vallès-Collserola. El municipi de Barcelona concentra el 52,7% de les persones participants, reflectint el seu pes demogràfic dins del conjunt metropolità.

La recollida de dades s'ha realitzat mitjançant un qüestionari estructurat, dissenyat específicament per abordar les diferents dimensions analitzades a través d'escala estandarditzades i validades. Aquest instrument inclou variables relatives a la percepció de la desigualtat de gènere, els hàbits de consum de pornografia, les actituds envers la prostitució, així com aspectes vinculats a l'educació afectiva i sexual i a l'ús de les tecnologies digitals.

El qüestionari s'ha administrat en format en línia, fet que n'ha facilitat la difusió i l'accés per part de la població jove. La participació ha estat voluntària i anònima, garantint la confidencialitat de les respostes i el compliment dels principis ètics de la recerca social.

L'anàlisi de les dades s'ha realitzat mitjançant tècniques estadístiques descriptives i inferencials, amb l'objectiu de caracteritzar les principals variables i explorar les relacions entre elles. En particular, s'han analitzat les diferències segons el sexe, atesa la seva rellevància en l'estudi de les actituds envers la desigualtat de gènere i les pràctiques associades.

Les dimensions analitzades en l'estudi es consideren especialment rellevants per comprendre els factors associats a les actituds i percepcions vinculades a la violència sexual en la població jove.

Cal assenyalar que, com en qualsevol estudi basat en qüestionaris, els resultats reflecteixen les percepcions i declaracions de les persones participants i s'han d'interpretar en aquest marc. Tot i això, el volum de la mostra i la seva diversitat territorial permeten identificar tendències consistents i rellevants per a la comprensió del fenomen analitzat.

Resultats

Factors actitudinals associats a la desigualtat de gènere

Consciència feminista

Els resultats mostren una diferència clara entre homes i dones en la consciència feminista. Les dones presenten una adhesió més elevada als valors i principis del feminisme, mentre que els homes mostren posicions més diverses i, en general, menys favorables.

Aquesta bretxa de gènere indica que la consciència feminista està més estesa i consolidada entre les dones, mentre que entre els homes hi ha una major variabilitat en les actituds, amb una part significativa que no s'hi identifica de manera clara.

Sexisme ambivalent

Els resultats mostren una presència rellevant d'actituds sexistes entre la població jove, amb diferències molt marcades segons el sexe.

Pel que fa al sexisme hostil, els homes presenten nivells clarament més elevats que les dones. Això es tradueix en una major presència d'actituds de desconfiança, menyspreu o culpabilització envers les dones entre la població masculina. Tot i que no tots els homes comparteixen aquestes actituds, existeix un grup significatiu amb nivells especialment alts.

En relació amb el sexisme benevolent, també s'observen diferències de gènere. Els homes mostren amb més freqüència actituds que, sota una aparença positiva -com la protecció o la cavallerositat-, continuen reforçant rols tradicionals i relacions desiguals.

En conjunt, els resultats indiquen que aquestes formes de sexisme, tant explícites com subtils, tenen una presència significativa entre els i les joves, especialment entre els homes.

Acceptabilitat de la violència contra la dona

Els resultats mostren que la majoria de la població jove rebutja de manera clara la violència contra les dones. Més de la meitat de les persones enquestades manifesta una acceptabilitat nul·la envers aquest tipus de violència.

Tot i això, s'observen diferències rellevants segons el sexe. Els homes presenten una major acceptació de la violència que les dones, tot i que en nivells generalment baixos.

Aquest patró indica que, tot i el rebuig majoritari, existeix un segment minoritari -especialment entre els homes- que mostra una certa tolerància envers aquestes conductes. Aquest grup, tot i ser reduït, resulta rellevant des del punt de vista de la prevenció.

Consum de pornografia

El consum de pornografia està àmpliament estès entre la població jove. El 75,9% de les persones participants afirma haver-ne consumit alguna vegada.

Aquest consum presenta una diferència molt marcada segons el sexe: aproximadament 9 de cada 10 homes declaren haver consumit pornografia, mentre que entre les dones la proporció se situa al voltant de 6 de cada 10.

Pel que fa a l'edat d'inici, el consum és majoritàriament precoç. Entre les persones que han consumit pornografia, prop de 9 de cada 10 hi van tenir el primer contacte durant l'adolescència o abans. En concret, el 23,1% s'hi va iniciar abans dels 13 anys. L'edat més habitual d'inici se situa entre els 14 i els 15 anys, especialment entre els homes.

En relació amb la freqüència, s'observen diferències importants entre sexes. Aproximadament 4 de cada 10 dones no en consumeixen actualment, mentre que entre els homes aquesta proporció es redueix a 2 de cada 10. Entre els homes, una quarta part afirma consumir pornografia diverses vegades a la setmana, i un 5,4% ho fa diàriament, una pràctica que no es registra entre les dones.

Pel que fa al consum problemàtic de pornografia, els resultats mostren diferències molt marcades segons el sexe. Entre els homes consumidors, aproximadament 1 de cada 4 (25,6%) presenta nivells de consum problemàtic, amb un 10,5% que es concentra en els nivells més elevats. En el cas de les dones, el consum problemàtic és molt menys freqüent: només el 3,7% presenta nivells mitjans, alts o molt alts, amb l'1,5% concentrat en els nivells més elevats. En general, la major part de les dones es concentra en nivells de no consum problemàtic, mentre que entre els homes hi ha una presència més elevada de nivells problemàtics.

En conjunt, els resultats mostren que el consum de pornografia és més freqüent, més precoç i més intens entre els homes que entre les dones.

Prostitució: percepcions, mites i consum

Els resultats mostren que la major part de la població jove es posiciona de manera crítica davant de determinats mites sobre la prostitució.

En relació amb la idea que la prostitució pot ser empoderant per a les dones, 8 de cada 10 persones es mostren en desacord. Tot i això, els homes presenten una major ambivalència, amb més presència de posicions neutres o d'acord parcial.

De manera similar, davant l'afirmació que la majoria de les dones exerceixen la prostitució de manera lliure, també 8 de cada 10 persones es posicionen en contra, amb un rebuig més contundent entre les dones.

En canvi, en relació amb la idea que la prostitució ha existit sempre i sempre existirà, més de la meitat de la població jove s'hi mostra d'acord, fet que indica una presència important d'aquest imaginari.

Pel que fa a la consideració de la prostitució com a forma de violència sexual, 7 de cada 10 persones hi estan d'acord, amb una proporció més elevada entre les dones que entre els homes.

Els resultats també mostren que la prostitució és percebuda com un fenomen proper: gairebé la meitat de la població jove afirma conèixer algú que hi ha recorregut.

Tot i això, en la mostra el consum directe és molt minoritari. Només l'1,7% de les persones participants declara haver consumit prostitució, amb una clara diferència de sexe: pràcticament tots els casos corresponen a homes.

Entre les persones que han consumit prostitució, el consum es distribueix entre experiències puntuals i pràctiques esporàdiques, sovint vinculades a situacions concretes. Les principals motivacions són la curiositat, la manca de relacions afectives o sexuals i la influència de l'entorn.

En conjunt, els resultats mostren una combinació de baix consum directe i una elevada presència d'imaginari i coneixement sobre la prostitució.

Educació afectiva i sexual

Els resultats indiquen que més de la meitat de la població jove afirma haver rebut educació afectiva i sexual. Entre les persones que n'han rebut, 7 de cada 10 assenyalen que aquesta formació s'ha centrat principalment en els mètodes anticonceptius i la prevenció de les infeccions de transmissió sexual. En canvi, només 2 de cada 10 identifiquen un enfocament més ampli que inclogui aspectes com les relacions afectives, el plaer o la prevenció de les violències.

Pel que fa a la valoració d'aquesta educació, la majoria la considera parcial o insuficient. Només una minoria de la població jove considera que ha estat completa, amb diferències segons el sexe: aproximadament 2 de cada 10 dones (21,9%) i 3 de cada 10 homes (33,5%) en fan una valoració positiva.

En relació amb els espais on s'ha rebut aquesta formació, el principal àmbit és l'educació secundària. Altres espais, com la família (2 de cada 10) o els serveis especialitzats (1 de cada 10), tenen una presència molt menor.

També destaca la curta durada de les formacions: 8 de cada 10 persones indiquen que han rebut entre 1 i 3 hores d'educació afectiva i sexual al llarg de tota la seva vida.

En conjunt, els resultats mostren que, tot i la seva presència, l'educació afectiva i sexual es caracteritza per ser limitada, puntual i centrada principalment en aspectes biomèdics.

Tecnologies digitals

Els resultats mostren diferències clares en l'ús de les tecnologies digitals segons el sexe.

Les dones utilitzen amb més intensitat plataformes com Instagram, TikTok, Pinterest o BeReal, especialment per a la comunicació, la imatge, l'expressió personal i la interacció social. En canvi, els homes presenten un ús més elevat de plataformes com X, YouTube, Twitch, Discord o Telegram, sovint vinculades a continguts tècnics, debat o entreteniment.

També s'observa que l'ús d'aplicacions de cites és més freqüent entre els homes, mentre que altres plataformes com WhatsApp o Spotify tenen un ús generalitzat i similar entre sexes.

En conjunt, els resultats indiquen que els entorns digitals formen part central de la vida quotidiana de la població jove, amb patrons d'ús diferenciats segons el sexe. Les dones estan més exposades a dinàmiques de cosificació i pressió estètica i els homes participen en entorns on es normalitzen discursos misògins.

Interpretació dels resultats

Els resultats mostren que la pornografia i la prostitució constitueixen dos fenòmens interrelacionats que influeixen de manera significativa en la construcció de les actituds, els imaginaris i les pràctiques sexuals de la joventut. Ambdós operen com a espais de socialització sexual que contribueixen a la cosificació de les dones i a la reproducció de desigualtats de gènere.

En termes generals, s'observa una tendència globalment favorable: la major part de la població jove mostra una elevada consciència feminista i una baixa acceptació de la violència contra les dones. Aquestes dades indiquen l'existència d'un marc normatiu de rebuig envers les formes més explícites de desigualtat i violència.

Tanmateix, aquesta lectura positiva conviu amb elements de complexitat. D'una banda, la consciència feminista no està plenament consolidada, especialment entre els homes, que presenten nivells més baixos d'identificació i una major dispersió en les seves actituds. De l'altra, persisteix un segment minoritari però significatiu que manté posicions més permissives envers el sexisme i la violència, evidenciant un context de polarització.

En aquest escenari, el consum de pornografia emergeix com un factor central. Es tracta d'una pràctica àmpliament estesa, precoç i fortament masculinitzada, amb una presència més intensa i continuada entre els homes. Aquest consum no només és més freqüent, sinó també més problemàtic en el cas masculí, i es configura com un espai clau en la construcció d'expectatives sexuals i imaginaris de gènere.

Aquesta realitat es connecta directament amb les percepcions sobre la prostitució. Tot i que la majoria de la joventut adopta una mirada crítica i tendeix a rebutjar els principals mites, persisteixen actituds ambivalents, especialment entre els homes. Al mateix temps, la prostitució és percebuda com un fenomen proper i present en l'entorn social, tot i que el consum directe declarat en la mostra és molt minoritari.

Un element clau per interpretar aquests resultats és el paper de l'educació afectiva i sexual. Malgrat que més de la meitat de la població jove afirma haver-ne rebut, aquesta es caracteritza per ser limitada, puntual i centrada principalment en aspectes biomèdics. La manca d'un enfocament integral dificulta el desenvolupament d'una mirada crítica sobre la sexualitat, el consentiment, les relacions de poder i la violència.

En aquest context, la pornografia i els entorns digitals adquireixen un paper central com a agents de socialització. Les plataformes digitals no són espais neutres, sinó que reproduïxen i amplifiquen desigualtats de gènere: mentre que les dones estan més exposades a dinàmiques de cosificació i pressió estètica, els homes participen més en entorns on es normalitzen discursos agressius o de dominació.

En conjunt, els resultats apunten a una realitat ambivalent: una majoria de joves amb valors igualitaris, però també amb la persistència d'imaginariis, pràctiques i entorns que continuen reproduint desigualtats i formes de violència. Aquesta tensió evidencia la necessitat de reforçar les polítiques públiques, especialment en l'àmbit educatiu i digital, per promoure una sexualitat basada en la igualtat, el respecte i el consentiment.

Implicacions i recomanacions per a polítiques públiques

Els resultats d'aquest estudi posen de manifest que les actituds, percepcions i pràctiques de la població jove en relació amb la pornografia, la prostitució i les relacions afectives i sexuals no responen a fenòmens aïllats, sinó a un mateix procés de socialització, profundament travessat per desigualtats de gènere i per la influència dels entorns digitals. En aquest sentit, les polítiques públiques no poden abordar aquests àmbits de manera fragmentada, sinó que han d'articular respostes integrals capaces d'incidir simultàniament en l'educació, la prevenció, la cultura i els entorns socials i digitals.

En primer lloc, els resultats evidencien la necessitat de reforçar les polítiques de prevenció amb una mirada anticipadora, estructural i continuada. La precocitat en l'accés a la pornografia i el seu paper com a agent de socialització sexual informal indiquen que la intervenció pública no pot concentrar-se en etapes tardanes ni en accions puntuals, sinó que ha d'iniciar-se en fases primerenques i sostenir-se al llarg del temps. Això implica desplegar una educació afectiva i sexual feminista, amb presència estable en el sistema educatiu, que abordi no només la prevenció de riscos, sinó també les dimensions emocionals, relacionals i de gènere de la sexualitat. En aquest marc, esdevé imprescindible incorporar de manera explícita el treball sobre el consentiment, les relacions de poder, la violència sexual i la construcció d'imaginariis sexuals.

En segon lloc, els resultats mostren que la intervenció pública no pot limitar-se a modificar conductes, sinó que ha d'actuar sobre els imaginariis i les creences que les sostenen. La coexistència d'una majoria de joves amb valors igualitaris amb un segment minoritari que manté actituds permissives o ambivalents posa de manifest la necessitat de desenvolupar estratègies orientades a transformar els marcs culturals que configuren la percepció de la sexualitat, el desig i les relacions. Això implica promoure una alfabetització crítica que permeti qüestionar la cosificació de les dones, la naturalització de la desigualtat i la

banalització de la violència, especialment en aquells espais on aquestes dinàmiques es presenten com a normals o descontextualitzades.

En tercer lloc, es fa evident la necessitat d'incorporar de manera explícita la pornografia i la prostitució com a objectes centrals de les polítiques públiques de prevenció. Aquests fenòmens no poden ser considerats marginals ni desvinculats de la violència sexual, sinó que formen part dels processos de construcció de la sexualitat i dels imaginaris de gènere. En conseqüència, és necessari desenvolupar actuacions específiques que abordin críticament el consum de pornografia, desmuntin els mites associats a la prostitució i facin visibles les seves connexions amb la desigualtat de gènere, la cosificació i les relacions de poder.

En quart lloc, els resultats indiquen la necessitat de desplegar estratègies específiques adreçades als nois i homes joves. Les diferències observades en el consum, les actituds i els posicionaments evidencien que la intervenció no pot ser neutra des del punt de vista de gènere. És necessari promoure processos de reflexió sobre les masculinitats, treballar la responsabilitat en les relacions afectives i sexuals i qüestionar aquells models basats en la dominació, el consum i la validació dins del grup d'iguals. Aquest enfocament és clau per avançar cap a una corresponsabilitat real en la prevenció de les violències.

En cinquè lloc, els entorns digitals emergeixen com a espais centrals de socialització que no són neutres, sinó que reproduïxen i amplifiquen desigualtats de gènere i formes de violència simbòlica. En aquest sentit, les polítiques públiques han d'incorporar aquests espais com a àmbit prioritari d'intervenció, tant des de la regulació com des de la promoció d'un ús crític i conscient. Això implica desenvolupar accions educatives específiques sobre l'ús de les plataformes digitals, així com impulsar iniciatives de sensibilització adaptades als llenguatges i formats propis d'aquests entorns.

En sisè lloc, els resultats posen de manifest la necessitat de reforçar la coordinació institucional i l'enfocament comunitari. La complexitat dels fenòmens analitzats requereix una acció pública alineada entre els àmbits d'educació, salut, joventut, igualtat i serveis socials. Només a través d'aquesta coordinació serà possible superar les intervencions fragmentades i avançar cap a models d'actuació sostinguts, sistemàtics i amb capacitat transformadora. Així mateix, és fonamental implicar els agents del territori i garantir l'arrelament comunitari de les actuacions.

Finalment, es fa evident la necessitat de garantir els recursos, la continuïtat i l'avaluació de les polítiques desplegades. Les accions puntuals o de curta durada tenen un impacte limitat davant de processos de socialització profunds i sostinguts. Per això, és imprescindible assegurar finançament estable, continuïtat en el temps i mecanismes d'avaluació que permetin mesurar l'impacte de les intervencions i ajustar-les de manera progressiva.

En conjunt, els resultats d'aquest estudi apunten a la necessitat d'una acció pública que vagi més enllà de la informació i la sensibilització puntual, i que sigui capaç d'incidir en els processos de socialització, en els imaginaris culturals i en les condicions estructurals que sostenen les desigualtats de gènere. Només des d'aquesta perspectiva serà possible avançar

cap a relacions afectives i sexuals més igualitàries i prevenir la reproducció de dinàmiques de cosificació i violència en els entorns socials i digitals contemporanis.

INFORME II

Mesures i polítiques d'igualtat promogudes pels ajuntaments de l'àrea metropolitana de Barcelona per eradicar l'explotació sexual de les dones

Introducció

Les polítiques públiques d'igualtat es fonamenten en el reconeixement de la desigualtat estructural entre dones i homes i en la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere de manera transversal en tots els àmbits d'actuació pública. Aquest principi, consolidat a escala internacional i recollit en el marc normatiu estatal i autonòmic, estableix l'obligació dels poders públics —i, de manera específica, de l'administració local— d'integrar la perspectiva de gènere en la planificació, execució i avaluació de les polítiques públiques.

En aquest context, els ajuntaments es configuren com a actors clau en el desplegament efectiu de les polítiques d'igualtat. La seva proximitat a la ciutadania, així com la seva capacitat d'incidir en àmbits com l'educació, la joventut, la salut comunitària, els serveis socials, l'urbanisme o la cultura, els situa en una posició estratègica per intervenir en els processos de socialització i en la prevenció de les violències masclistes. La legislació vigent no només legitima aquesta funció, sinó que estableix obligacions concretes en termes de transversalitat, planificació estratègica i desplegament de serveis i recursos específics.

Tanmateix, la implementació efectiva d'aquest marc normatiu depèn de la capacitat dels municipis per traduir aquests principis en estructures organitzatives, instruments de gestió i actuacions concretes. En aquest sentit, elements com l'organització interna, la dotació de recursos tècnics i pressupostaris, l'existència de protocols i mecanismes de coordinació, o la incorporació sistemàtica de dades desagregades esdevenen factors determinants per garantir que la perspectiva de gènere no es limiti a un principi formal, sinó que es concreti en pràctiques institucionals reals.

Aquesta necessitat adquireix una rellevància particular en àmbits com la coeducació, la salut sexual, la prevenció de les violències masclistes i l'acompanyament a la joventut en entorns digitals. En aquests espais, els ajuntaments no només desenvolupen accions específiques, sinó que contribueixen de manera directa a la configuració dels imaginaris, les pràctiques i les condicions socials en què es construeixen les relacions afectives i sexuals. Això inclou, de manera creixent, la necessitat d'abordar fenòmens com el consum de pornografia i la prostitució des d'una perspectiva de gènere i de prevenció de la violència sexual.

En aquest marc, el present informe analitza la capacitat dels municipis per incorporar aquests reptes en les seves polítiques públiques, posant el focus en l'estructura institucional, els instruments de gestió i les línies d'actuació desenvolupades en l'àmbit local. L'objectiu és comprendre fins a quin punt els ajuntaments estan en disposició d'intervenir de manera efectiva en aquests processos i identificar els principals elements que condicionen el desplegament d'una resposta pública coherent, transversal i ajustada a la complexitat dels fenòmens analitzats.

Metodologia

L'estudi es va dur a terme mitjançant un enfocament qualitatiu, basat principalment en la realització d'entrevistes semiestructurades amb personal tècnic i polític dels ajuntaments de l'àrea metropolitana de Barcelona.

L'àrea metropolitana de Barcelona està formada per 36 municipis i la mostra efectiva es va concretar en 21 municipis que van participar activament mitjançant una entrevista: Barberà del Vallès, Barcelona, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, Gavà, L'Hospitalet de Llobregat, la Palma de Cervelló, Molins de Rei, Montcada i Reixac, el Prat de Llobregat, Pallegà, Ripollet, Sant Adrià de Besòs, Sant Andreu de la Barca, Sant Climent de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Santa Coloma de Gramenet, Tiana i Viladecans.

Els 15 municipis restants no van participar en les entrevistes i es van analitzar mitjançant revisió documental de fonts públiques amb ús de la IA (veure informe complet).

Per garantir una anàlisi homogènia, es va utilitzar una matriu estructurada basada en quatre grans àmbits:

- Estructura municipal i transversalitat de gènere: organització interna, plans d'igualtat, protocols, dades desagregades per sexe i formació del personal.
- Prevenció: seguretat urbana, coeducació, salut sexual, recursos municipals i accions comunitàries.
- Detecció: mecanismes d'identificació de situacions relacionades amb pornografia, prostitució i violències masclistes.
- Intervenció: circuits d'atenció, recursos disponibles, entitats implicades i marc normatiu local.

Aquesta estructura va permetre analitzar de manera sistemàtica la capacitat institucional dels municipis per abordar les desigualtats de gènere i les violències associades.

Tots els ajuntaments van ser contactats per participar en l'estudi. Les entrevistes es van realitzar en format en línia amb els municipis que van acceptar participar, i van ser enregistrades amb el consentiment de les persones participants.

Les dades recollides es van analitzar mitjançant una anàlisi categorial, que va permetre identificar patrons, tendències i diferències en el desplegament de les polítiques d'igualtat entre municipis.

Aquest procediment ha facilitat una visió comparativa i estructurada del conjunt del territori metropolità.

Resultats

Els resultats mostren una realitat institucional heterogènia pel que fa a la capacitat dels ajuntaments per abordar les violències masclistes, la violència sexual, el consum de pornografia i la prostitució. Tot i l'existència d'un marc normatiu comú en matèria d'igualtat,

el grau de desplegament de les polítiques públiques varia significativament segons la disponibilitat de recursos, l'estructura organitzativa i la prioritització política d'aquests àmbits.

Estructura municipal i capacitat institucional

La majoria dels ajuntaments disposa d'alguna estructura política o tècnica vinculada a les polítiques d'igualtat. Tanmateix, en nombrosos casos aquestes competències es troben compartides amb altres àmbits de gestió, fet que pot limitar la centralitat i la capacitat específica d'intervenció en relació amb la violència masclista i sexual. Igualment, la nomenclatura utilitzada reflecteix orientacions diverses: mentre en alguns casos s'adopta una denominació centrada en la igualtat, en altres s'incorpora de manera explícita el feminisme o es combina amb àmbits com la diversitat o les polítiques LGTBI, amb el risc, assenyalat per part del personal tècnic, de diluir l'especificitat de la lluita contra la violència masclista.

Les diferències són encara més visibles pel que fa a la dotació de recursos humans i tècnics. Els municipis amb equips consolidats i personal estructural disposen d'una capacitat d'intervenció més robusta, continuada i especialitzada. En canvi, allà on la intervenció depèn de personal temporal, subvencions o recursos externs, la resposta institucional esdevé més fràgil i menys estable. Aquesta desigualtat afecta directament la capacitat de sostenir programes preventius, mecanismes de detecció i circuits d'intervenció.

Pel que fa als instruments de gestió, l'ús de dades desagregades per sexe és present de manera parcial i desigual. En alguns casos es tracta d'una pràctica consolidada, mentre que en d'altres no s'aplica de manera sistemàtica o es desconeix el seu nivell d'implementació. Aquesta mancança limita la possibilitat d'analitzar de manera precisa l'impacte de les polítiques i de fer visibles fenòmens com la violència sexual o l'explotació sexual des d'una perspectiva estructural.

La formació del personal municipal en violència masclista i violència sexual és un altre dels àmbits amb més desequilibris. En general, la formació es concentra en els circuits d'atenció directa —especialment serveis d'igualtat, serveis socials i policia local—, però rarament aconsegueix un caràcter transversal o obligatori per al conjunt de la plantilla municipal. A més, es detecta una absència notable de formació específica sobre explotació sexual i addiccions o exposició problemàtica a la pornografia, malgrat la rellevància creixent d'aquests fenòmens.

En relació amb els protocols, la seva existència és més freqüent en l'àmbit de la violència masclista, però no sempre incorporen de manera explícita la violència sexual ni les seves formes més recents o menys visibles. També es constata una escassa presència d'informes d'impacte de gènere i d'avaluacions sistemàtiques que permetin valorar l'efectivitat real de les polítiques desplegades.

Prevenició

L'àmbit preventiu mostra un desenvolupament desigual però més extens que altres dimensions, especialment en matèria de sensibilització i actuacions en contextos festius o educatius.

Pel que fa a la seguretat ciutadana amb perspectiva de gènere, tots els municipis participants indiquen la presència de punts liles, principalment en festes majors i espais d'oci nocturn. Tanmateix, el nivell d'implantació és molt variable: en alguns casos es limiten a un dispositiu puntual i en d'altres s'han ampliat a altres espais de la vida quotidiana o a xarxes comunitàries més àmplies. També es constata la implementació, en aproximadament la meitat dels municipis, de mesures com les marxex exploratòries o el servei d'autobús nocturn a demanda, orientades a prevenir situacions de risc i millorar la percepció de seguretat de les dones a l'espai públic. Malgrat això, no existeixen plans urbanístics feministes consolidats, i la major part de les actuacions continuen sent parcials o reactives.

En relació amb la publicitat sexista, una part significativa dels municipis disposa de mecanismes de sensibilització i control, principalment a través de l'adhesió a eines o xarxes especialitzades. Els casos detectats són puntuals, però el posicionament institucional de rebuig a aquest tipus de continguts és força generalitzat. Tot i això, en absència de normatives específiques, la intervenció depèn sovint de la denúncia o de la reacció posterior davant situacions concretes.

Pel que fa a l'accés a l'habitatge, es tracta d'un dels àmbits més febles de la resposta institucional davant la violència masclista. Només de manera excepcional existeixen recursos específics per a dones en situació de violència, mentre que la majoria dels municipis depèn d'habitatges d'emergència o recursos generalistes que no sempre responen a les necessitats específiques de protecció, seguretat i allunyament de l'agressor. Aquesta limitació afecta especialment les situacions de violència sexual, prostitució o explotació, en què la sortida efectiva sovint exigeix una alternativa habitacional segura i immediata.

Les polítiques de conciliació i corresponsabilitat estan presents en diversos municipis, principalment a través de serveis de cura infantil i iniciatives vinculades al dret al temps. Tot i que aquest àmbit no es presenta sempre com una política directament vinculada a la prevenció de la violència, sí que constitueix una dimensió rellevant en la reducció de desigualtats estructurals que afecten especialment les dones. També s'identifiquen experiències orientades a implicar els homes en les cures i en la criança, tot i que la participació masculina continua sent reduïda i irregular.

El foment d'espais feministes o d'espais específics per a dones és relativament extens. En molts casos, aquests espais funcionen com a punts de trobada, suport, apoderament i participació, i poden tenir un paper rellevant en la prevenció i la detecció de situacions de violència. Tanmateix, la seva estabilitat i consolidació també depenen dels recursos disponibles i del grau de prioritització política.

Les campanyes de sensibilització sobre violència masclista i sexual existeixen, però en la majoria dels casos es concentren en dates assenyalades com el 8 de març o el 25 de novembre. Les iniciatives continuades són escasses, i diversos municipis comparteixen la percepció que les accions actuals no estan connectant de manera efectiva amb la població jove.

En matèria de salut sexual, no s'identifica l'existència de programes municipals formalitzats, estables i estructurats. Tot i que aquesta qüestió es treballa de manera puntual o en coordinació amb serveis sanitaris, la seva continuïtat és limitada. La salut sexual apareix sovint com una competència derivada o complementària, més que no pas com una línia pròpia de treball amb enfocament feminista.

Pel que fa a la coeducació, es tracta d'un dels àmbits més desenvolupats. La majoria d'ajuntaments col·labora amb centres educatius i ofereix tallers o activitats vinculades a la igualtat, la prevenció de violències i l'educació afectiva i sexual. Tanmateix, només una part dels municipis incorpora de manera explícita la pornografia com a eix central d'intervenció, malgrat el consens generalitzat sobre el seu impacte en la socialització sexual i en la normalització de la violència.

Detecció

La detecció és un dels àmbits amb més limitacions, especialment en relació amb la pornografia i la prostitució.

En el cas de la pornografia, els municipis coincideixen a assenyalar que es tracta d'un fenomen àmpliament estès i d'accés precoç, fins i tot en edats molt primerenques. No obstant això, no es registren formalment casos d'addicció a la pornografia en menors. La preocupació institucional se centra sobretot en els efectes d'aquest consum sobre la socialització, la construcció de la sexualitat, la reproducció de la violència i la normalització de pràctiques desiguals. La detecció es produeix principalment en l'àmbit educatiu i comunitari, i no a través de sistemes formals estables.

Pel que fa a la prostitució, la major part dels municipis manifesta no disposar de dades sistematitzades ni de mecanismes específics de seguiment. Aquesta absència d'informació no es presenta com a prova de la inexistència del fenomen, sinó com a indicador d'una detecció insuficient i d'una baixa institucionalització del registre. Només una part dels municipis està adherida a xarxes específiques contra la prostitució, cosa que posa de manifest una manca d'homogeneïtat en el posicionament polític i institucional davant d'aquesta qüestió.

Allà on el fenomen es fa més visible, s'observa una transformació important en les formes d'exercici i accés. La prostitució tendeix a desplaçar-se de l'espai públic a entorns privatitzats o digitals, amb una major presència de pisos particulars, plataformes en línia i xarxes socials.

Pel que fa a la violència sexual i la violència de gènere, la detecció recau principalment en els serveis socials, els serveis d'igualtat i els circuits especialitzats. En molts municipis no es disposa d'estadístiques precises, però sí d'indícis o coneixement qualitatiu de l'existència de casos. Es detecten situacions de violència sexual en totes les franges d'edat, incloent-hi la infància, l'adolescència, la joventut i l'edat avançada. També s'identifica un increment en alguns territoris, especialment entre dones joves, en contextos festius i en entorns digitals, on la violència sexual apareix sovint associada a la difusió d'imatges, la revictimització i la reiteració per part dels agressors.

Intervenció

L'àmbit de la intervenció mostra un grau de consolidació desigual segons el fenomen analitzat. En matèria de violència masclista i sexual, la majoria de municipis disposa d'un circuit d'atenció més o menys estructurat, amb un paper central dels serveis d'informació i atenció a les dones, els serveis socials i la policia local. Aquests circuits es complementen amb serveis especialitzats externs i amb mecanismes de coordinació tècnica, fet que configura una base institucional relativament estable.

Tanmateix, aquesta consolidació és molt menor quan es tracta d'abordar la prostitució i l'explotació sexual. Només una part reduïda dels municipis manté col·laboracions sistematitzades amb entitats especialitzades o desplega programes específics d'intervenció. En la resta, la intervenció és puntual, reactiva o inexistent, sovint condicionada per la manca de detecció, de recursos o de prioritització política.

Pel que fa a la regulació, menys d'un terç dels municipis disposa d'algun tipus d'ordenança vinculada a la prostitució. En general, aquestes ordenances se situen en el marc del civisme i la convivència, i no en un enfocament integral dels drets de les dones o de lluita contra l'explotació sexual. Tot i això, es detecta una evolució rellevant: actualment, la tendència general és no sancionar les dones que exerceixen la prostitució i orientar les mesures sancionadores cap als clients o proxenetes, tot i que aquesta orientació no està plenament desplegada ni és homogènia.

En conjunt, els resultats mostren que, en general, encara no existeix una estructura mínima consolidada per abordar els fenòmens de la pornografia i la prostitució. La violència sexual apareix parcialment integrada en els circuits i accions municipals, però continua presentant mancances importants en prevenció, detecció, formació i sistematització de dades. La pornografia és àmpliament reconeguda com a problema emergent, però amb una resposta institucional encara limitada i poc estructurada. La prostitució, finalment, continua sent un àmbit marcat per la invisibilització, la manca de dades i l'absència d'intervencions sistemàtiques en bona part dels municipis analitzats.

Interpretació dels resultats

Els resultats obtinguts permeten identificar una sèrie de patrons estructurals que van més enllà de les diferències entre municipis i que apunten a dinàmiques compartides en el desplegament de les polítiques públiques d'igualtat. En aquest sentit, l'anàlisi posa de manifest una tensió significativa entre el marc normatiu vigent —clarament avançat en matèria d'igualtat de gènere— i la seva implementació efectiva en l'àmbit local.

En primer lloc, es constata una bretxa entre el reconeixement formal del principi de transversalitat de gènere i la seva aplicació real. Tot i que aquest principi està àmpliament assumit a nivell discursiu i normatiu, la seva traducció en pràctiques sistemàtiques dins de l'organització municipal és desigual i, en molts casos, limitada. La incorporació de la perspectiva de gènere depèn sovint de la voluntat política, de la disponibilitat de recursos i

del grau d'institucionalització dels serveis, fet que genera una implementació heterogènia i condiona la capacitat transformadora de les polítiques públiques.

En segon lloc, l'anàlisi evidencia una jerarquia implícita en l'abordatge de les diferents formes de violència. La violència masclista en l'àmbit de la parella es troba més consolidada en els circuits institucionals, amb dispositius específics, protocols i serveis especialitzats. En canvi, la violència sexual, tot i estar progressivament incorporada, continua ocupant un espai més difús i parcial. Aquesta diferència es fa encara més evident en el cas de la pornografia i la prostitució, que, malgrat el seu impacte en la configuració dels imaginaris i les pràctiques sexuals, no es troben plenament integrades com a objecte central de les polítiques públiques. Això reflecteix una conceptualització desigual de les violències, en què determinades formes són més reconegudes i abordades que d'altres.

En tercer lloc, es detecta una orientació predominant cap a accions de sensibilització i prevenció de caràcter simbòlic, sovint vinculades a campanyes puntuals o a contextos específics, com esdeveniments festius o dates assenyalades. Tot i la seva importància, aquestes iniciatives no sempre s'acompanyen de mesures estructurals sostingudes que incideixin en les condicions que produeixen i reproduïxen les desigualtats. En aquest sentit, es posa de manifest una certa predominança d'una lògica reactiva, centrada en la resposta i la conscienciació, per sobre d'una estratègia preventiva integral orientada a la transformació dels marcs socials i culturals.

En quart lloc, la manca de sistemes de detecció i registre sistemàtics emergeix com un dels principals límits per a l'abordatge de fenòmens com la prostitució i el consum de pornografia. L'absència de dades estructurades contribueix a generar una percepció d'inexistència o de baixa incidència d'aquests fenòmens, la qual cosa pot derivar en la seva invisibilització institucional. Aquesta situació dificulta el disseny de polítiques públiques ajustades a la realitat i posa de manifest la necessitat de reforçar els mecanismes de diagnòstic i seguiment.

En cinquè lloc, els resultats mostren que la capacitat d'acció dels municipis està fortament condicionada pels recursos disponibles, tant humans com econòmics. La dotació de personal especialitzat, la seva estabilitat i el grau d'internalització dels serveis esdevenen factors determinants per garantir la continuïtat i l'eficàcia de les polítiques. Aquesta dependència genera desigualtats territorials significatives i implica que la protecció davant les violències masclistes, la violència sexual o l'explotació sexual no es garanteix de manera homogènia en el conjunt del territori.

Finalment, es posa de manifest la necessitat d'avançar cap a una concepció més integrada i estructural de les polítiques d'igualtat, capaç d'articular de manera coherent la prevenció, la detecció i la intervenció. La fragmentació observada entre àmbits, així com la manca de sistematització en determinats instruments clau, limita la capacitat de resposta davant fenòmens complexos i interrelacionats com la pornografia, la prostitució i les violències sexuals.

En conjunt, la interpretació dels resultats evidencia que, malgrat els avenços realitzats, persisteixen limitacions estructurals que dificulten una resposta pública plenament efectiva.

Aquestes limitacions no responen únicament a mancances puntuals, sinó a la necessitat de reforçar la implementació real del marc normatiu, consolidar els recursos i avançar cap a models d'intervenció més integrals, sistemàtics i orientats a la transformació de les desigualtats de gènere.

Implicacions i recomanacions per a les polítiques públiques

Els resultats i la seva interpretació posen de manifest que les polítiques públiques en matèria d'igualtat, violència masclista, violència sexual, pornografia i prostitució es desenvolupen en un marc institucional avançat però amb una implementació desigual, fragmentada i, en alguns àmbits, insuficientment estructurada. Aquest escenari té implicacions directes per a l'acció pública i evidencia la necessitat de reforçar tant el disseny com l'execució de les polítiques des d'una perspectiva integral, coordinada i transformadora.

En primer lloc, es fa evident la necessitat de reforçar el paper estratègic de l'àrea d'igualtat dins de l'organització municipal. La seva posició en l'organigrama i la seva capacitat de decisió condicionen directament la possibilitat de desplegar una transversalitat real. Per tant, és imprescindible garantir-ne el rang polític, la dotació pressupostària i l'estabilitat del personal tècnic, així com consolidar estructures de coordinació interdepartamental que permetin incidir de manera efectiva en àmbits clau com l'urbanisme, la seguretat, la salut o l'educació. Sense aquesta consolidació institucional, la transversalitat corre el risc de quedar limitada a un principi formal sense capacitat transformadora.

En segon lloc, cal avançar cap a una implementació efectiva i sistemàtica de la transversalitat de gènere. Això implica generalitzar l'ús de protocols amb perspectiva de gènere en tots els àmbits de la gestió municipal, així com incorporar de manera obligatòria els informes d'impacte de gènere en la planificació i l'avaluació de les polítiques públiques. Igualment, és necessari garantir l'ús rigorós i homogeni de dades desagregades per sexe com a eina bàsica per al diagnòstic, el seguiment i la presa de decisions. La institucionalització d'aquests instruments és clau per passar d'una acció fragmentada a una política pública basada en evidències.

En tercer lloc, es posa de manifest la necessitat d'ampliar el focus de les polítiques públiques més enllà de la violència de gènere en l'àmbit de la parella, incorporant de manera central la violència sexual, la pornografia i la prostitució com a àmbits d'intervenció prioritaris. Això requereix superar la seva actual invisibilització institucional i integrar-los en els circuits de prevenció, detecció i intervenció. En aquest sentit, és fonamental desenvolupar protocols específics, sistemes de registre i mecanismes de coordinació que permetin abordar aquests fenòmens com a expressions de la violència masclista i no com a realitats aïllades o residuals.

En quart lloc, els resultats evidencien la necessitat de reforçar els sistemes de detecció i diagnòstic. La manca de dades sistematitzades limita la capacitat d'intervenció i contribueix a la invisibilització de fenòmens com la prostitució o el consum de pornografia en edats primerenques. Per això, és imprescindible establir sistemes integrats d'informació que connectin els diferents serveis implicats (policials, socials, sanitaris i educatius), millorant la comunicació i la traçabilitat dels casos. Aquesta millora és especialment rellevant en el

context actual, marcat pel desplaçament d'aquests fenòmens cap a entorns digitals i espais privats.

En cinquè lloc, cal reorientar les polítiques de prevenció cap a models més estructurals i sostinguts en el temps. Tot i la importància de les accions de sensibilització, aquestes han de complementar-se amb intervencions que incideixin en les condicions materials i culturals que sostenen les desigualtats. Això implica, entre d'altres, reforçar l'urbanisme amb perspectiva de gènere, garantir recursos habitacionals específics i adequats per a dones en situació de violència, i desenvolupar polítiques de corresponsabilitat que vagin més enllà del suport puntual a la conciliació i promoguin una redistribució real de les cures.

En sisè lloc, es fa imprescindible consolidar una educació afectiva i sexual feminista, obligatòria i continuada, com a eix central de les polítiques de prevenció. La generalització del consum de pornografia en edats primerenques i el seu impacte en la socialització sexual exigeixen una resposta estructural des de l'àmbit educatiu. Aquesta resposta ha d'incloure continguts específics sobre consentiment, relacions igualitàries, violència sexual, ús crític de les tecnologies digitals i impacte de la pornografia, així com programes dirigits també a les famílies i a la comunitat educativa. La coeducació es configura així com una eina clau per prevenir la reproducció de les desigualtats i les violències.

En setè lloc, és necessari reforçar la formació del personal municipal, garantint-ne l'obligatorietat, la transversalitat i l'especialització. Aquesta formació ha d'anar més enllà dels continguts bàsics i incloure àmbits com la violència sexual, l'explotació sexual, la pornografia i les violències digitals, assegurant que tots els serveis municipals disposin de les competències necessàries per intervenir de manera adequada i coordinada. La capacitat del personal és un element essencial per evitar la revictimització i millorar la qualitat de l'atenció.

En vuitè lloc, els resultats apunten a la necessitat d'enfortir la coordinació supramunicipal i la cooperació amb entitats especialitzades. Fenòmens com la pornografia, la prostitució o la ciberviolència superen l'àmbit local i requereixen respostes articulades a escala territorial més àmplia. En aquest sentit, és recomanable fomentar l'adhesió a xarxes de municipis compromesos amb l'erradicació de la prostitució, així com establir mecanismes estables de col·laboració amb entitats expertes que permetin ampliar la capacitat d'intervenció i millorar l'atenció a les víctimes.

Finalment, cal avançar cap a una actualització dels marcs d'actuació municipals per adaptar-los a les transformacions recents, especialment a l'impacte de l'entorn digital. La digitalització de la pornografia, la prostitució i les violències sexuals exigeix noves estratègies d'anàlisi, prevenció i intervenció que incorporin aquesta dimensió de manera explícita. Això implica desenvolupar eines específiques per abordar la ciberviolència sexual, la difusió de continguts íntims i les noves formes d'explotació vinculades a les plataformes digitals.

En conjunt, aquestes implicacions i recomanacions apunten a la necessitat de reforçar una acció pública més integral, coordinada i sostinguda, capaç d'incidir tant en els processos de

socialització com en les estructures que sostenen les desigualtats de gènere. Només des d'aquesta perspectiva serà possible avançar cap a una política local d'igualtat amb capacitat real de transformació i de prevenció efectiva de les violències masclistes en totes les seves formes.

INFORME III

Consulta a persones expertes sobre polítiques per fomentar una visió més crítica de l'explotació sexual en la població jove

Introducció

Aquest tercer informe executiu tanca el recorregut analític del projecte incorporant una dimensió complementària a les dues anteriors: la veu experta sobre les polítiques necessàries per reduir l'acceptabilitat social de l'explotació sexual i reforçar una mirada crítica entre la població jove. Si el primer informe ha permès analitzar les actituds, percepcions i pràctiques juvenils, i el segon ha examinat la capacitat institucional dels municipis per donar-hi resposta, aquest tercer estudi se centra en la identificació de criteris, prioritats i orientacions de política pública des del coneixement especialitzat.

L'interès d'aquest tercer nivell d'anàlisi rau en la necessitat de connectar diagnòstic social, resposta institucional i proposta estratègica. En un context marcat per la persistència de les desigualtats de gènere, la violència sexual i les noves formes de mercantilització del cos de les dones en entorns digitals, la definició de polítiques eficaces requereix no només dades sobre la realitat social i institucional, sinó també consensos sòlids sobre quines mesures són més adequades, viables i transformadores.

Des d'aquesta perspectiva, l'informe parteix de la consideració que la pornografia i la prostitució no poden ser abordades com a fenòmens aïllats ni neutres, sinó com a expressions de la desigualtat de gènere i de la violència masclista, amb una incidència directa en els processos de socialització sexual de la població jove. Aquesta qüestió adquireix una rellevància especial en l'actual context digital, caracteritzat per l'accés precoç a continguts sexuals, la normalització de pràctiques de cosificació i dominació, i la creixent articulació entre pornografia, prostitució i explotació sexual.

En aquest marc, les polítiques públiques apareixen com un àmbit decisiu d'intervenció. El desenvolupament de mesures eficaces exigeix una mirada capaç d'articular dimensions normatives, educatives, preventives, socials i institucionals. Això inclou tant la revisió dels marcs legals i dels instruments de protecció existents com la incorporació d'estratègies específiques en l'àmbit educatiu, comunitari i digital, especialment orientades a la prevenció de la violència sexual i a la desnormalització de l'explotació sexual.

L'objectiu d'aquest informe és recollir i sistematitzar el coneixement expert sobre aquestes qüestions, posant el focus en la valoració del consum de pornografia i prostitució en la població jove, en les mesures preventives més adequades, en les polítiques públiques necessàries per eradicar l'explotació sexual de les dones i en els mecanismes d'intervenció considerats més rellevants. D'aquesta manera, aquest tercer estudi aporta una capa de contrast i orientació estratègica que permet completar l'estudi global, oferint una base sòlida per a la formulació de recomanacions de política pública amb més capacitat de coherència, legitimitat i impacte.

Metodologia

El present estudi s'ha dissenyat mitjançant l'aplicació del mètode Delphi de construcció de consens, una tècnica estructurada que permet obtenir acords entre persones expertes a partir de rondes successives de consulta anònima. Aquest enfocament redueix el pes de les opinions individuals i prioritza la construcció d'un coneixement col·lectiu, fonamentat en la reflexió i la revisió progressiva de les respostes. En cada ronda, les aportacions del conjunt del panell són sintetitzades i retornades a les persones participants, que poden reconsiderar les seves posicions a la llum de les respostes agregades, afavorint així una convergència argumentada i informada. Aquest caràcter iteratiu fa del mètode Delphi una eina especialment adequada per a la identificació de prioritats i la formulació de propostes en àmbits complexos o en evolució, com és el cas de les polítiques per abordar l'explotació sexual i la seva percepció entre la població jove.

La configuració del panell d'expertesa ha estat un element central del disseny metodològic. La selecció s'ha orientat a garantir la pertinència dels perfils en relació amb els objectius de l'estudi: d'una banda, l'elaboració de polítiques d'igualtat capaces de reduir l'acceptabilitat de l'explotació sexual a través de la pornografia i la prostitució, i de l'altra, la seva aplicabilitat en l'àmbit municipal. En aquest sentit, s'han definit tres àrees principals d'expertesa —pornografia, prostitució i polítiques d'igualtat— i s'ha procurat un equilibri entre trajectòries acadèmiques i professionals. L'estudi s'ha circumscrit a l'àmbit estatal per tal d'assegurar la coherència contextual de les aportacions, tot i que els resultats poden ser transferibles a altres entorns amb les adaptacions pertinents.

El reclutament del panell s'ha realitzat mitjançant una estratègia qualitativa i intencional, seleccionant deliberadament perfils amb una trajectòria consolidada en els àmbits objecte d'estudi. Es va fixar una mostra objectiu de 20 persones, considerant l'equilibri entre diversitat de perspectives i viabilitat del procés deliberatiu propi del mètode Delphi. Finalment, es va constituir un panell amb persones expertes amb experiència en una o més de les àrees definides, predominantment procedents del món acadèmic i de la recerca, però amb presència també de perfils professionals vinculats a la intervenció i a la gestió pública. El panell presenta una elevada qualificació acadèmica, amb una clara majoria de persones amb doctorat, i una àmplia trajectòria professional, majoritàriament superior als deu anys d'experiència. La distribució territorial inclou diverses comunitats autònomes, fet que contribueix a enriquir la diversitat de perspectives.

Pel que fa al procediment, l'estudi s'ha desenvolupat en dues rondes. La primera, de caràcter qualitatiu, ha consistit en la recollida de respostes obertes que han permès identificar idees clau, arguments i propostes inicials. A partir d'aquesta informació, s'han elaborat les afirmacions que han estat sotmeses a valoració en la segona ronda, en què les persones participants han indicat el seu grau d'acord amb l'objectiu d'identificar consensos sobre les mesures més adequades per abordar la normalització de l'explotació sexual en la població jove. Ambdues rondes han incorporat espais per a comentaris qualitatius, amb la finalitat de matisar i enriquir la interpretació dels resultats.

La recollida de dades s'ha dut a terme mitjançant una plataforma en línia, establint-se un interval de cinc setmanes entre rondes per permetre l'anàlisi de la informació i la construcció del qüestionari posterior. Les persones participants disposaven d'un termini de catorze dies per completar cada ronda. La durada estimada de resposta ha estat d'uns 30 minuts per a la primera ronda i d'entre 15 i 20 minuts per a la segona.

Resultats

Ronda 1. Generació d'afirmacions

Un cop recollides les respostes obertes de la primera ronda, es va dur a terme una anàlisi temàtica de les dades qualitatives amb l'objectiu d'identificar patrons recurrents, idees clau i propostes compartides entre les persones expertes. Aquest procés va permetre estructurar la informació en diferents temes que sintetitzaven els continguts emergents en les quatre dimensions analitzades: consum, prevenció, polítiques públiques i intervenció.

A partir d'aquesta anàlisi, es van generar un total de 35 afirmacions, que constitueixen la base del consens posterior. Aquestes afirmacions es van organitzar en vuit grans àmbits: mesures educatives (8 afirmacions), mesures de sensibilització i conscienciació (3), mesures socials (3), mesures reguladores (5), mesures sancionadores (5), mesures rehabilitadores (3), enfocament i articulació de les polítiques (5) i model abolicionista (4).

La distribució de les afirmacions mostra, d'una banda, el pes central atorgat a l'educació com a eina de transformació estructural —amb el nombre més elevat d'afirmacions— i, de l'altra, la importància de les dimensions institucionals i normatives, reflectides en els blocs d'enfocament, regulació i sanció. Igualment, destaca la presència d'un bloc específic dedicat al model abolicionista, fet que evidencia que el debat sobre el marc conceptual i polític d'abordatge de l'explotació sexual és un element central en les aportacions del panell.

Aquest primer exercici no només va permetre identificar mesures concretes, sinó també delimitar els marcs interpretatius des dels quals les persones expertes entenen la relació entre pornografia, prostitució i desigualtat de gènere, així com les estratègies més adequades per intervenir-hi des de les polítiques públiques.

Ronda 2. Avaluació de les afirmacions i consens final

En la segona ronda es va assolir una participació completa del panell (100%), fet que reforça la consistència del procés Delphi i la solidesa dels resultats obtinguts. Les 35 afirmacions generades en la primera fase van ser sotmeses a una doble valoració: d'una banda, la seva rellevància com a elements a tenir en compte en les polítiques públiques, i de l'altra, la seva validesa en termes de formulació i adequació conceptual.

Pel que fa a la rellevància, els resultats mostren un altíssim grau de consens. Totes les afirmacions van superar el llindar mínim del 70% d'acord en els nivells superiors de l'escala («D'acord» i «Totalment d'acord»), amb una concentració notable en els nivells més elevats. Aquest elevat nivell d'acord indica una forta convergència en la identificació de les prioritats d'intervenció.

En relació amb la validesa de les afirmacions, també es va observar un grau de consens molt elevat, tot i que amb una lleugera major dispersió que en el cas de la rellevància. Dotze afirmacions van assolir nivells d'acord entre el 85% i el 95%, i dotze més entre el 75% i el 84%. No obstant això, cinc afirmacions no van arribar al llindar establert i van ser reformulades a partir dels comentaris qualitatius aportats pel panell. Aquest procés de revisió va permetre millorar-ne la claredat, la precisió terminològica i l'adequació conceptual.

La versió final de les declaracions de consens integra aquestes modificacions i ofereix un marc ampli i coherent de propostes per a les polítiques públiques. En l'àmbit educatiu, emergeix un consens molt sòlid al voltant de la centralitat de la coeducació i de l'educació afectiva i sexual (EAS) com a eines fonamentals per prevenir i deslegitimar el consum de pornografia i prostitució. Les persones expertes coincideixen a assenyalar que aquests continguts han d'anar més enllà de la informació i incorporar una dimensió crítica, que permeti comprendre la pornografia i la prostitució com a formes de violència sexual i analitzar-ne les conseqüències socials. Així mateix, es destaca la necessitat d'estendre aquesta formació a tots els nivells educatius, incloent-hi la universitat, i de reforçar la capacitació del professorat i de les famílies.

Pel que fa a les mesures de sensibilització, es posa de manifest la importància de desplegar campanyes sostingudes i de gran abast, capaces de transformar la percepció social d'aquests fenòmens i d'incidir en diferents segments de la població. Aquestes accions es conceben com a complementàries a les mesures educatives, en tant que permeten ampliar l'impacte més enllà dels espais formals.

En l'àmbit social, les persones expertes subratllen la necessitat de reforçar les polítiques d'igualtat d'oportunitats i de desenvolupar mecanismes de detecció precoç de situacions de vulnerabilitat, tant pel que fa a possibles víctimes com a potencials consumidors. Es posa èmfasi en la importància d'intervenir de manera preventiva des dels serveis socials, els centres educatius i altres espais comunitaris.

Les mesures reguladores es concentren principalment en l'àmbit digital, amb un consens clar sobre la necessitat de limitar l'accés de menors a continguts pornogràfics, millorar els sistemes de control i facilitar els mecanismes de denúncia i retirada de continguts. Així mateix, es planteja la necessitat d'adaptar la regulació als nous entorns digitals i al paper creixent de les tecnologies en la difusió d'aquests continguts.

En relació amb les mesures sancionadores, el consens se centra en la necessitat d'actuar sobre els agents que sostenen el sistema d'explotació sexual, especialment aquells que en treuen benefici econòmic o en generen demanda. En aquest sentit, es defensa evitar la penalització de les dones en situació de prostitució i orientar les sancions cap als explotadors i consumidors.

Paral·lelament, les mesures rehabilitadores ocupen un lloc rellevant en el consens, amb propostes orientades tant a l'atenció de persones consumidores —mitjançant programes de reeducació i suport psicosocial— com a l'acompanyament de les dones en situació de prostitució, garantint alternatives reals en els àmbits laboral, formatiu, social i residencial.

Finalment, en l'àmbit de l'enfocament i articulació de les polítiques, es constata un consens ampli sobre la necessitat d'un abordatge integral, coordinat i multisectorial, que impliqui diferents nivells de govern i àrees d'intervenció. Es destaca el paper central de les unitats d'igualtat en la coordinació d'aquestes polítiques i la necessitat d'un compromís institucional ferm.

En aquest marc, una part significativa de les afirmacions s'inscriu en un posicionament abolicionista, que considera la pornografia i la prostitució com a formes de violència sexual i defensa la necessitat d'avançar cap a un model orientat a la seva erradicació. Aquest posicionament inclou la demanda d'un marc normatiu específic i la incorporació de les noves formes d'explotació vinculades a l'entorn digital.

En darrer terme, les aportacions qualitatives recollides en la segona ronda permeten concretar aquest marc general en l'àmbit local, evidenciant el paper clau dels ajuntaments com a agents de proximitat en la implementació de polítiques públiques. Les propostes formulades apunten cap a una acció municipal integral que combina sensibilització, formació, acció comunitària, suport social i intervenció institucional. En aquest sentit, es destaca la necessitat que els ajuntaments impulsin campanyes sostingudes de sensibilització adaptades a diferents edats i contextos, així com la seva implicació activa en l'àmbit educatiu mitjançant l'assessorament als centres, la formació del professorat i la incorporació de continguts crítics sobre pornografia i prostitució. Igualment, es proposa potenciar els espais municipals com a entorns d'aprenentatge i participació, amb activitats culturals, educatives i comunitàries orientades a la població jove. Paral·lelament, es posa èmfasi en el desplegament de polítiques de suport a les dones en situació de prostitució, mitjançant itineraris d'acompanyament i mesures d'inclusió social i laboral, així com en la necessitat d'articular mecanismes de detecció i intervenció en coordinació amb serveis socials i cossos de seguretat. Finalment, també s'identifica el paper dels ajuntaments en l'aplicació de mesures reguladores i sancionadores, especialment en relació amb la persecució del proxenetisme i la deslegitimació de la demanda. En conjunt, aquestes propostes reforcen la idea que l'àmbit municipal és un espai estratègic per traduir els consensos experts en actuacions concretes, adaptades al territori i amb capacitat d'incidència directa sobre la població jove.

En conjunt, els resultats evidencien un alt grau de consens entre les persones expertes, tant en la identificació dels principals problemes com en les línies d'actuació prioritàries. Aquest consens proporciona una base sòlida per al desenvolupament de polítiques públiques orientades a reduir la normalització de l'explotació sexual en la població jove i a promoure una transformació estructural en matèria d'igualtat de gènere.

Interpretació dels resultats

Els resultats obtinguts a través del procés Delphi mostren una elevada convergència entre les persones expertes en relació amb la necessitat d'impulsar polítiques públiques orientades a fomentar una visió crítica de l'explotació sexual en la població jove. Aquest consens no només es reflecteix en el nivell d'acord assolit en les afirmacions, sinó també en la

coherència interna de les propostes, que apunten cap a un enfocament integral, sostingut i estructural del fenomen.

En primer lloc, destaca el paper central que les persones expertes atorguen a les mesures educatives, especialment a la coeducació i a l'educació afectiva i sexual. Aquestes no es plantegen únicament com a eines informatives, sinó com a instruments transformadors capaços de qüestionar la normalització de la pornografia i la prostitució, així com de promoure una comprensió crítica de les relacions de poder i de la cosificació sexual. En aquest sentit, l'èmfasi en el pensament crític i en la incorporació d'aquests continguts en totes les etapes educatives —incloent-hi la universitària— indica una clara aposta per actuar sobre els processos de socialització que sustenten la demanda.

En paral·lel, les mesures de sensibilització i conscienciació emergeixen com a complement indispensable de l'acció educativa. Les persones expertes coincideixen a assenyalar que la transformació de les percepcions socials requereix intervencions de gran abast, sostingudes en el temps i capaces d'interpel·lar diferents segments de la població. Aquestes accions es conceben com a mecanismes clau per deslegitimar socialment el consum i visibilitzar les seves conseqüències, especialment en relació amb la violència exercida sobre les dones.

Pel que fa a les mesures socials, els resultats posen de manifest la importància d'abordar les causes estructurals que alimenten l'explotació sexual. Les polítiques d'igualtat d'oportunitats, així com els mecanismes de detecció i intervenció precoç en situacions de vulnerabilitat, són identificats com a elements essencials per prevenir tant l'entrada de les dones al sistema prostitucional com el desenvolupament de conductes de consum. Aquest enfocament evidencia la necessitat de superar intervencions puntuals i avançar cap a polítiques de caràcter preventiu i estructural.

En l'àmbit normatiu, es constata un consens clar sobre la necessitat de reforçar les mesures reguladores i sancionadores. D'una banda, es planteja la urgència de limitar l'accés de menors a la pornografia i d'adaptar la regulació als entorns digitals, que esdevenen espais centrals en la socialització sexual de la joventut. De l'altra, es defensa la implementació de mesures sancionadores orientades a reduir la demanda de prostitució i a actuar sobre els actors que sostenen l'explotació sexual, evitant en tot moment la penalització de les dones en situació de prostitució. Aquest plantejament apunta cap a un canvi de focus en les polítiques públiques, situant la responsabilitat en els consumidors i en les estructures que perpetuen el sistema.

A més, els resultats subratllen la importància d'incorporar mesures rehabilitadores, tant per a les dones en situació de prostitució com per a les persones consumidores. La necessitat de garantir alternatives reals i sostenibles per a les víctimes, així com de promoure processos de reeducació i responsabilització dels consumidors, evidencia una voluntat d'abordatge integral que combina prevenció, intervenció i reparació.

En relació amb l'àmbit municipal, les aportacions del panell permeten identificar un ampli ventall d'actuacions concretes que reforcen el paper dels ajuntaments com a agents clau en la implementació de polítiques de proximitat. Les persones expertes destaquen la rellevància de

la participació municipal en campanyes de sensibilització, la implicació en la formació en centres educatius i en altres espais comunitaris, així com la promoció d'activitats i espais d'aprenentatge dirigits a la població jove. Igualment, es posa èmfasi en el desenvolupament de polítiques locals orientades al suport a les dones en situació de prostitució i en la necessitat d'articular mecanismes de detecció i intervenció en coordinació amb els serveis socials i els cossos de seguretat. Aquest conjunt d'actuacions evidencia el potencial de l'àmbit local per traduir els consensos experts en accions concretes i adaptades al territori.

Finalment, els resultats apunten de manera clara cap a la necessitat d'un marc polític i normatiu més ampli que articuli aquestes mesures. Les persones expertes coincideixen a assenyalar la importància d'un programa estatal que abordi de manera integral totes les formes de violència contra les dones, incloent-hi la pornografia i la prostitució. En aquest context, emergeix un consens significatiu al voltant d'un enfocament abolicionista, que planteja la necessitat d'una llei orgànica específica com a instrument clau per avançar cap a l'erradicació de l'explotació sexual. Aquest posicionament reflecteix la voluntat d'anar més enllà de les intervencions parcials i d'impulsar una transformació estructural que situï la igualtat de gènere al centre de les polítiques públiques.

Implicacions i recomanacions per a les polítiques públiques

Els resultats d'aquest estudi tenen implicacions rellevants per al disseny, la implementació i l'avaluació de les polítiques públiques en matèria d'igualtat i prevenció de l'explotació sexual. Més enllà del consens assolit sobre les mesures específiques, el conjunt de les aportacions posa de manifest la necessitat de repensar l'arquitectura de les polítiques existents i d'avançar cap a models més coherents, sistemàtics i orientats a l'impacte.

En primer lloc, es desprèn la necessitat de consolidar una estratègia pública sostinguda en el temps que superi la fragmentació actual de les intervencions. Les polítiques adreçades a reduir la normalització de la prostitució i la pornografia no poden dependre exclusivament d'iniciatives puntuals o de projectes a curt termini, sinó que han d'integrar-se en marcs estratègics estables, amb objectius definits, recursos assignats i mecanismes d'avaluació continuada. Això implica reforçar la planificació pública amb una mirada a mitjà i llarg termini, capaç d'incidir de manera estructural en els processos de socialització i en les dinàmiques que sostenen la demanda.

En segon lloc, els resultats apunten a la necessitat d'articular millor la dimensió educativa dins de les polítiques públiques, no només com un àmbit sectorial, sinó com un eix vertebrador de l'acció institucional. Això requereix garantir la presència efectiva de la coeducació i de l'educació afectiva i sexual en tots els nivells del sistema educatiu, però també establir mecanismes de coordinació amb altres àmbits, com la salut, la joventut o els serveis socials. En aquest sentit, és fonamental assegurar la formació especialitzada del conjunt de professionals implicats i dotar els centres educatius de recursos estables que permetin desplegar programes continuats i adaptats a les necessitats de l'alumnat.

A més, les implicacions del treball apunten a la importància de reforçar la governança multinivell. La complexitat del fenomen exigeix una articulació efectiva entre les diferents

escales administratives —estatal, autonòmica i local—, així com entre els diferents departaments i àrees d'intervenció. En aquest sentit, resulta clau establir mecanismes formals de coordinació interinstitucional que evitin duplicitats, millorin l'eficiència dels recursos i garanteixin la coherència de les actuacions. Aquesta coordinació hauria d'anar acompanyada de sistemes compartits d'informació i registre que permetin conèixer millor el fenomen i orientar la presa de decisions basada en evidència.

Pel que fa al marc normatiu, els resultats suggereixen la necessitat d'avançar cap a una major claredat i coherència legislativa en relació amb l'explotació sexual. Això inclou tant l'adaptació de les normatives existents als entorns digitals com la definició d'un marc global que permeti abordar de manera integrada la pornografia i la prostitució. En aquest context, es recomana impulsar debats polítics i socials amplis que permetin definir el model d'intervenció més adequat, així com garantir que qualsevol desenvolupament normatiu vagi acompanyat dels recursos necessaris per a la seva aplicació efectiva.

Un altre element clau és la incorporació sistemàtica de la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques relacionades amb aquest àmbit. Això implica no només reconèixer l'explotació sexual com una manifestació de la desigualtat estructural entre dones i homes, sinó també assegurar que les actuacions públiques contribueixin activament a reduir aquestes desigualtats. En aquest sentit, es recomana reforçar instruments com els informes d'impacte de gènere, així com els mecanismes d'avaluació que permetin mesurar els efectes reals de les polítiques implementades.

En relació amb l'àmbit municipal, els resultats evidencien el potencial dels ajuntaments per desplegar accions de proximitat amb un alt impacte en la població jove. No obstant això, per tal de maximitzar aquest potencial, és necessari dotar els governs locals de més capacitat tècnica, recursos econòmics i eines de coordinació. Es recomana, en aquest sentit, integrar aquestes actuacions en plans municipals d'igualtat més amplis, garantir la seva continuïtat en el temps i reforçar la col·laboració amb el teixit comunitari, els centres educatius i les entitats especialitzades. Així mateix, cal promoure l'intercanvi de bones pràctiques entre municipis per afavorir l'aprenentatge mutu i l'escalabilitat de les iniciatives més efectives.

Finalment, els resultats posen de manifest la necessitat d'incorporar mecanismes d'avaluació rigorosos que permetin mesurar l'impacte de les polítiques implementades i ajustar-les de manera continuada. L'absència d'indicadors clars i de sistemes d'avaluació sistemàtica limita la capacitat de les administracions per identificar quines actuacions són realment efectives. Per aquest motiu, es recomana desenvolupar marcs d'avaluació que integrin indicadors quantitatius i qualitatius, així com la participació de diferents agents implicats, incloent-hi la població jove.

En síntesi, les implicacions derivades d'aquest estudi apunten cap a la necessitat d'enfortir les polítiques públiques des d'una perspectiva integral, coordinada i basada en evidència, capaç d'articular la prevenció, la intervenció i la transformació social com a elements inseparables en la lluita contra l'explotació sexual de les dones.

Conclusions i recomanacions finals

El conjunt dels tres estudis configura un diagnòstic clar i coherent: la normalització de la pornografia, la prostitució i altres formes d'explotació sexual entre la població jove no és un fenomen aïllat, sinó l'expressió d'un sistema de socialització que combina desigualtats de gènere estructurals, transformacions digitals profundes i limitacions en la resposta institucional. En aquest sentit, les polítiques públiques locals esdevenen un espai clau d'intervenció, però requereixen un replantejament profund per assolir una capacitat realment transformadora.

En primer lloc, es fa imprescindible superar l'actual fragmentació de les polítiques públiques. Els resultats evidencien que la separació entre àmbits —educació, igualtat, joventut, seguretat, serveis socials o cultura— dificulta una resposta efectiva davant d'un fenomen que és, per definició, transversal. Per tant, els ajuntaments han d'avançar cap a models d'intervenció integrals, en què la perspectiva de gènere actui com a eix vertebrador de totes les polítiques municipals. Això implica reforçar el lideratge institucional de les àrees d'igualtat, dotar-les de capacitat real de coordinació i garantir la seva incidència en la presa de decisions estratègiques.

En segon lloc, els tres estudis coincideixen en la necessitat de desplegar polítiques de prevenció estructurals, anticipadores i sostingudes en el temps. La precocitat en l'accés a la pornografia, la seva funció com a agent de socialització i la seva connexió amb altres formes d'explotació sexual fan evident que les intervencions puntuals són insuficients. En conseqüència, es recomana consolidar una educació afectiva i sexual feminista, obligatòria i continuada, que incorpori de manera explícita el treball sobre consentiment, relacions de poder, violència sexual, ús crític de les tecnologies i construcció d'imaginaris sexuals. Aquesta educació ha de transcendir l'àmbit escolar i estendre's a les famílies i al conjunt de la comunitat.

En tercer lloc, es posa de manifest la necessitat d'actuar no només sobre les conductes, sinó sobre els imaginaris culturals que les sostenen. La persistència de discursos que banalitzen la violència, legitimen la cosificació o desvinculen la prostitució de la desigualtat de gènere exigeix polítiques públiques orientades a la transformació cultural. Això implica desenvolupar estratègies de sensibilització continuades, innovadores i adaptades als llenguatges juvenils i digitals, així com incorporar la mirada crítica sobre la pornografia i la prostitució en tots els espais de socialització.

En quart lloc, els resultats evidencien la centralitat dels entorns digitals com a espais de socialització i, alhora, com a àmbits de reproducció de desigualtats i violències. Per tant, les polítiques municipals han d'incorporar de manera explícita aquesta dimensió, tant des de la prevenció com des de la intervenció. Això implica promoure l'alfabetització digital crítica, desenvolupar accions específiques sobre pornografia i ciberviolència sexual, i coordinar-se amb altres nivells administratius per avançar en la regulació i el control d'aquests continguts.

En cinquè lloc, es fa evident la necessitat d'incorporar una perspectiva de gènere no neutra en el disseny de les intervencions, especialment pel que fa als nois i homes joves. Les

diferències en els patrons de consum i en les actituds indiquen que la prevenció de l'explotació sexual requereix abordar específicament les masculinitats, la responsabilitat i els models de relació. En aquest sentit, és clau promoure programes que qüestionin la normalització del consum i que fomentin una implicació activa dels homes en la construcció de relacions igualitàries.

En sisè lloc, els estudis apunten a la necessitat de reforçar els sistemes de detecció, registre i anàlisi. La manca de dades sistematitzades sobre pornografia, prostitució i violències sexuals limita la capacitat d'intervenció municipal i contribueix a la invisibilització del fenomen. Per això, és fonamental desenvolupar sistemes d'informació compartits entre serveis, millorar la coordinació institucional i incorporar indicadors específics que permetin fer seguiment i avaluació de les polítiques públiques.

En setè lloc, es posa de manifest la importància de garantir recursos, estabilitat i capacitat tècnica. Les polítiques públiques només poden ser efectives si disposen de finançament suficient, personal especialitzat i continuïtat en el temps. Això implica reforçar les estructures municipals, reduir la dependència de projectes puntuals i assegurar la formació obligatòria i especialitzada de tots els professionals implicats, especialment en àmbits emergents com la violència sexual digital o l'explotació sexual.

En vuitè lloc, es constata la necessitat d'enfortir la cooperació supramunicipal i la governança multinivell. Fenòmens com la pornografia, la prostitució o la ciberviolència superen els límits del municipi i requereixen respostes coordinades entre diferents administracions i amb entitats especialitzades. En aquest sentit, es recomana promoure aliances territorials, compartir bones pràctiques i avançar cap a marcs comuns d'actuació.

Finalment, els resultats apunten cap a la necessitat d'un posicionament polític clar i coherent davant l'explotació sexual. Les persones expertes coincideixen a assenyalar la importància d'avançar cap a models que no només gestionin els efectes del fenomen, sinó que n'abordin les causes estructurals. Això implica situar la pornografia i la prostitució en el centre de l'agenda pública, reconèixer-les com a formes de violència masclista i desplegar polítiques orientades a la seva eradicació, amb especial atenció a la reducció de la demanda i a la garantia de drets i alternatives per a les dones en situació d'explotació.

En síntesi, les conclusions globals d'aquest estudi apunten cap a la necessitat d'una acció pública local més ambiciosa, coherent i sostinguda, capaç d'incidir simultàniament en la prevenció, la intervenció i la transformació social. Els ajuntaments, com a administració de proximitat, tenen un paper fonamental en aquest procés, però només podran exercir-lo plenament si disposen de les eines, els recursos i el marc estratègic necessari per fer front a un dels reptes més complexos i urgents de les polítiques d'igualtat contemporànies.

Referències bibliogràfiques

- Ariño, A. (2022). *La prostitución en la Comunidad Valenciana: Una mirada sociológica*. Conselleria de Justicia, Interior i Administració Pública, Generalitat Valenciana. <https://cjusticia.gva.es/documents/162330279/0/014631+ebook+CJ+%284%29.pdf/81ff0fd6-8482-3d8d-c4fe-5f5084b1c508?t=1654857244182>
- Aznar-Martínez, B., Benedico-Peydró, P., & Lorente-de-Sanz, J. (2026). Programa EAS-TD para prevenir la ciberviolencia sexual: Evaluación de la eficacia del programa en profesorado en formación. *Atlánticas. Revista Internacional de Estudios Feministas*, 11(1), 2–22. <https://dx.doi.org/10.17979/arief.2026.11.1.12657>
- Aznar-Martínez, B., Grané-Morcillo, J., Lorente-De-Sanz, J., Pérez-Testor, C., & Castillo-Garayoa, J. A. (2025). Evaluación de la eficacia de un programa piloto de formación en igualdad de género para profesorado. *Revista Fuentes*, 27(1), 31–46. <https://doi.org/10.12795/revistafuentes.2025.25584>
- Aznar-Martínez, B., & Lorente-De-Sanz, J. (2024). Redes sociales y nuevas plataformas de sexo online: cambios en los comportamientos sexuales de los adolescentes. En L. Ballester & S. Sedano Colom (Coords.), *La industria pornográfica en Internet: características y consecuencias*. Octaedro. <https://doi.org/10.36006/09660-1>
- Aznar-Martínez, B., & Lorente-De-Sanz, J. (2025). El consumo de prostitución en España: ¿Qué sabemos sobre los compradores de sexo? *Atlánticas. Revista Internacional de Estudios Feministas*, 10(1), 2–22. <https://dx.doi.org/10.17979/arief.2025.10.1.10999>
- Aznar-Martínez, B., Lorente-De-Sanz, J., Ballester Brage, L., & Sedano Colom, S. (2023). Evaluación del consumo de pornografía en las adolescentes: análisis del consumo de NPO en la población femenina. *Journal of Feminist, Gender and Women Studies*, 15, 56–73. <https://doi.org/10.15366/jfgws2023.15.003>
- Aznar-Martínez, B., Lorente-De-Sanz, J., López-i-Martín, X., & Castillo-Garayoa, J. A. (2024). Pornography and gender-based violence: Two neglected topics in sexuality education. A systematic review. *Sex Education*, 25(2), 256–272. <https://doi.org/10.1080/14681811.2024.2316154>
- Aznar-Martínez, B., Soler Ortínez, D., Prats Fernández, M. À., Ballester Brage, L., & Ahufinger, N. (en premsa). Educación afectivo-sexual y tecnologías digitales en la educación básica: Diseño de un programa educativo mediante un panel Delphi. *Educación*. <https://doi.org/10.5565/rev/educar.2556>
- Ballester-Arnal, R., García-Barba, M., Castro-Calvo, J., Giménez-García, C., & Gil-Llario, M. D. (2023). Pornography consumption in people of different age groups: An analysis based on gender, contents, and consequences. *Sexuality Research and Social Policy*, 20(2), 766–779. <https://doi.org/10.1007/s13178-022-00720-z>

Ballester, L., Dosil, M., Villena, A., & Testa, G. (2023). La nueva pornografía online y los procesos de naturalización de la violencia sexual. En *Una mirada interdisciplinar hacia las violencias sexuales* (pp. 233–250). Octaedro.

Ballester, L., Rosón, C., & Gómez, J. (2020). *Pornografía y educación afectivo-sexual*. Octaedro.

Ballester, L., Rosón, C., Noya, M., & Calderón-Cruz, B. (2022). Characteristics of online pornography and interventions against its negative effects in young people: Results from an international Delphi panel. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 40(3), 634–646. <https://doi.org/10.1007/s10942-021-00425-z>

Ballester, L., Sedano, S., Aznar-Martínez, B., Cabellos, A., Lorente, J., & Nadal, M. (2022). Diagnóstico sobre acceso, consumo e implicaciones de la nueva pornografía en línea en las Islas Baleares. En V. Milano (Dir.), *Estudio sobre pornografía en las Islas Baleares: Acceso e impacto sobre la adolescencia, derecho internacional y nacional aplicable y soluciones tecnológicas de control y bloqueo* (pp. 28–287). Institut Balear de la Dona.

Bonilla-Algovia, E., Carrasco-Carpio, C., & Rivas-Rivero, E. (2024). Educación sexual y coeducación: Perspectivas de las familias, el profesorado y la población adolescente. *Educación XXI*, 27(2), 363–388. <https://doi.org/10.5944/educxx1.38394>

Bustelo, M. (2004). La evaluación de las políticas de mainstreaming de género. *Revista Española de Ciencia Política*, 10, 79–106.

Departament d'Igualtat i Feminisme (2024a). Temps x Cures. <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/cures-temps-i-treballs/Cures-i-treballs-de-la-llar-temps-x-cures/>

Departament d'Igualtat i Feminisme (2024b). Corresponsabilitat dels homes en les cures. <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/cures-temps-i-treballs/Cures-i-treballs-de-la-llar-corresponsabilitat-dels-homes-en-les-cures/>

Departament d'Igualtat i Feminisme (2024c). Xarxa Catalana pel Dret al Temps. <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/cures-temps-i-treballs/temps-de-treball-i-corresponsabilitat/xarxa-catalana-pel-dret-al-temps/>

European Commission. (2025). *2025 report on gender equality in the EU*. https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdf

Francés, N., Sedano, S., Gelabert, M., & Ballester, L. (2021). Necessitats, actituds, pràctiques i expectatives sobre relacions interpersonals i sexualitat d'adolescents i joves de Calvià, 2020. *Anuari de la Joventut*, 91–122.

Goldfarb, E. S., & Lieberman, L. D. (2021). Three decades of research: The case for comprehensive sex education. *Journal of Adolescent Health*, 68(1), 13–27. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.07.036>

Gutiérrez-García, A., & Cuervo-Pollán, A. (2023). Links between pornography consumption and demand for prostitution: Evidence from academia and activism. *Multidisciplinary Journal of Gender Studies*, 12(2), 142–162. <https://doi.org/10.17583/generos.11944>

Ley 17/2015, de 21 de julio, de igualdad efectiva de mujeres y hombres de Cataluña. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 71. <https://www.boe.es/buscar/pdf/2007/BOE-A-2007-6115-consolidado.pdf>

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOMLOE). *Boletín Oficial del Estado*, núm. 340. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2020-17264>

Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual. *Boletín Oficial del Estado*. <https://www.boe.es/buscar/pdf/2022/BOE-A-2022-14630-consolidado.pdf>

López de la Serna, M., & Otero Gutiérrez, P. (2018). *Guía para la elaboración de informes de impacto de género en el ámbito local*. Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades.

Martínez García, A., & Suberviola Ovejas, I. (2024). Revisión bibliográfica sistémica de las principales dimensiones de la igualdad de género desde una óptica coeducativa. *European Public & Social Innovation Review*, 9. <https://doi.org/10.31637/EPSIR-2024-766>

Murillo, S. (2024). *Supervivencia de las políticas de igualdad: Entre la función pública y los partidos políticos*. Comares. <https://doi.org/10.55323/edc.2024.70>

Naciones Unidas. (1948). *Declaración Universal de Derechos Humanos*. https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/spn.pdf

ONU Mujeres & Departamento de Asuntos Económicos y Sociales. (2024). *Progreso en los Objetivos de Desarrollo Sostenible: Panorama de género 2024*. <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2024-12/progress-on-the-sustainable-development-goals-the-gender-snapshot-2024-es.pdf>

Ortega, S., & Ballester, L. (2020). *Estudio sobre la prostitución, la trata y la explotación sexual en las Islas Baleares*. Institut Balear de la Dona. <https://www.caib.es/webgoib/es/-/estudio-sobre-la-prostitucion-la-trata-y-la-explotacion-sexual-en-las-islas-baleares-2020>

Save the Children. (2020). *(Des)información sexual: Pornografía y adolescencia*. https://www.savethechildren.es/sites/default/files/2020-11/Informe_Desinformacion_sexual-Pornografia_y_adolescencia.pdf

Sedano, S., & Ballester, L. (2026). Orientaciones para la educación afectiva y sexual en la adolescencia desde la familia. Revisión de alcance del enfoque basado en la evidencia.

Atlánticas. Revista Internacional de Estudios Feministas, 11(1), 2–30.
<https://dx.doi.org/10.17979/arief.2026.11.1.12681>

Sedano Colom, S., Lorente-De-Sanz, J., Ballester Brage, L., & Aznar-Martínez, B. (2024). Acceso, consumo y consecuencias del consumo de pornografía entre adolescentes: Nuevos retos para la educación afectivo-sexual. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*, 44, 161–175. https://doi.org/10.7179/PSRI_2024.44.09

UNESCO. (2018). *Comprehensive sexuality education to prevent gender-based violence*. <https://en.unesco.org/news/comprehensive-sexuality-education-prevent-gender-based-violence>

Wilson, K. L., Szucs, L. E., Shipley, M., Fehr, S. K., McNeill, E. B., & Wiley, D. C. (2019). Identifying the inclusion of national sexuality education standards utilizing a systematic analysis of teen dating violence prevention curriculum. *Journal of School Health*, 89(2), 106–114. <https://doi.org/10.1111/josh.12718>

World Health Organization. (2021). *Violence against women prevalence estimates, 2018*. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/341338/9789240026681-eng.pdf?sequence=1>

